

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art coli și corespunzătoare pentru publicare se trimit redacției.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 286.

Nr. 3291/1910.

Circular

cătră toate oficiile protoprezviterali și parohiali din eparhia Aradului.

Nepătrunsă de mintea omenească este voința lui Dumnezeu, iară creștinul bun cu pioasă mulțumită primește voința Lui și cu nădejde în cereasca îndurare împlinește poruncile Lui.

Eram aproape de seceriș și holdele binecuvântate cu belșugul spicelor nutritoare erau să respătească însutit oboseala brațelor muncitoare. Pe pajiștea verde și în poienele grase, turmele vesele sporiau nădejtile de bine ale stăpânilor harnici. Crengile pomilor se plecau adânc de greutatea rodului mult promițător. Eram cu toții mulțumiți și așteptam cu bucurie vara caldă a secerișului și toamna cu rod înveselitoare.

Și atunci se întunecă ceriul, se turbură văzduhul, uraganul sălbatic își aruncă lanțurile, pământul și ceriul se împreună într'un singur nour și apoi se lasă pe pământ, nu ploaie, ci potop.

Spicele aurii și grele de rod nu mai sunt. Au fost duse de apă cu pământ cu tot și în locul lor a rămas prund și pustiu. Turmele grase de vite s'au înecat. Moșiile bogate și pline de pomi au rămas goale și sterpe, arborii din rădăcini s'au smuls și s'au învălmășit în valurile puhoiului grozav. Sate întregi au fost pustiite de furtună și de apă. Mulți oameni s'au înecat, pe prunci venind dela școală i-a prins în drum urgia și nu au mai dat față cu părinții lor în lumea aceasta. Cei rămași în viață văd pustiul în jurul lor, mizeria, sărăcia, foamea și lipsa desăvârșită s'au înstăpânit peste un colț întreg al iubitei noastre patrii și mai ales părțile locuite de Români, ale comitatului *Caras-Severin* și unele comune și de altfel sărmane din părțile Hălmagiului nostru, au suferit mânia lui Dumnezeu.

Să sărim celor nefericiți într'ajutor. Așa ne poruncește legea Mântuitorului Hristos și așa ne șoptește sufletul nostru, căci acei ce sufăr sunt frați de ai noștri, români.

Iată, părintele țării, Prealuminatul și Preagloriosul Nostru Împărat și Rege Francisc Iosif I, auzind vestea îngrozitoare, îndată a trimis spre ajutorarea celor nefericiți 100 mii de Coroane, de asemenea și Înaltul Guvern al țării.

Să grăbim deci, și noi, a ne împlini datorința noastră creștinească, față de cei lipsiți. Suntem săraci, dar bogat este milostivul, căci dania lui se va răsplăti după dreptate din partea Celui de sus.

Din puținel meu am dat și eu 500 Cor. pentru nefericiți, și acum Vă rog pe toți, iubii mei fii sufletești, primiți în inimile voastre pe cei atinși de urgie și alinați măcar în parte durerile lor prin darurile Voastre izvorâte din iubirea de frate.

Să se convoace numai decât la ședință comitetele parohiale din fiecare comună bisericască și aceste comitete să voteze din banii bisericii pentru scopul atins un ajutor amăsurat stării materiale a comunei bisericesti. Tot comitetul parohial să exmită din sânul său colectanți pela toți parohienii comunei, cari vor îndemna cu tot dinadinsul pe fiecare suflet de creștin, să contribuie măcar cu 10—20 fileri pentru alinarea durerilor acelor năpăstuiți de urgia vremii. În ziua Sfinților Apostoli Petru și Pavel ori și în altă sărbătoare mai însemnată, să se cetească acest circulariu al nostru în toate bisericile, iar după cetirea lui să se poarte un tas deosebit spre a aduna și cu acea ocaziune obolul milei pentru cei nefericiți.

Toate sumele întrate se vor predă conducătorilor oficiilor parohiale, cari vor compune lista completă a donatorilor și apoi sumele întrate dimpreună cu acestea liste le vor administra direct la Consistorul nostru din Arad, cel mult până la *1/14 Septembrie 1910*.

Sunt convins, că glasul meu va află răsunet în sufletele fiilor mei sufletești și mai

ales dela inteligența, preoțimea și învățătorimea noastră aștept, ca expunând credincioșilor starea lucrurilor și arătând nefericirea, ce a ajuns o parte însemnată din populațiunea românească a patriei noastre va face tot posibilul, ca să ne arătăm vrednici de considerarea oamenilor de bine prin manifestarea faptică a iubirii noastre de lege și neam.

Cerând îndurarea Părintelui Ceresc față de cei suferinzi și binecuvântarea milostivilor dăruitori pentru alinarea suferințelor fraților lor, am rămas al Vostru tuturor

Arad, 10/23 iunie 1910.

de tot binele voitor

Joan J. Papp m. p.,
Episcopul Aradului.

Confesionalismul.

Biserica română ortodoxă a fost întotdeauna liberală în lăuntrul ei și tolerantă în afară față de alte confesiuni, înțelegem aici biserica română ortodoxă de pretutindeni. Istoria îi este mărturie, că nici în regatul român nici în Bucovina, nici la noi n'au obvenit cazuri recționare și intolerante. Dinpotrivă regatul român ca o mamă bună a primit pe tot românul la sinul ei ca pe fiul ei natural și fără a-l întreba de confesiune la împărțășit în toate ale sale; iar noi cei de aici am făcut pe toți românii de alte confesiuni părtași în ale noastre. Așa s'au încuibat între români confrății nostri gr. catolici.

Eram stăpâniți de gândirea mare a românismului și acest duh stăpânitor toate le-a iertat, toate le-a suportat. În zarea acestui duh lucea figura luminată a lui Șincai, P. Maior și Klain în legăturile ce le aveau aici la noi cu apostolii redeșteptării răsăriți în sinul bisericii noastre, Moise Nicoară, Țichindeal, ș. a.

S'a stins însă acel duh din biserica unită, ei nu mai sunt biserica gr. cat. română de odinioară ci biserica catolică papistă, transformată după normele congregației de propagandă din Roma, și aceste norme nu cunosc legături de sânge, nici cultură națională, cu un cuvânt, nici un atribut al vieții comune dintre un neam divizat în două confesiuni, decât numai și numai unitatea în catolicismul papal, quis quis extra hos est inter apocrifă ponendum...

Din acest duh a răsărit propaganda catolică papală din regatul român, care prin acte false desonorează pe ierarhii răposați și vii ai bisericii ortodoxe române, ca să instrăineze pe credincioși

de biserica lor străbună și să deschidă porțile propagandei catolice papale.

Acelaș sistem de propagandă se aplică și la noi. Pentru fapta unuia ori altuia, membru al ierarhiei noastre, săvârșită pe propria răspundere și afară de cadrele bisericesti, să lucrează la înstrăinarea credincioșilor de însași biserica lor străbună, cum s'au întâmplat în timpul cel mai apropiat, când în agitațiile acelor zile s'a aruncat chiar între popor sămânța unirei. Și ciudat lucru, că în vreme ce trunțașii gr. catolici sunt muți în biserica lor, în biserica noastră sunt tunete și trăsnete la cari nu putem privi cu mâinile în sin, — își descarcă veninul asupra preoțimei noastre.

Convingerea noastră a fost și este, ca fiecare confesiune să rămână la limita ei și să se desvoalte în internul ei neconturbată din afară, așa numai s'ar putea întări fiecare biserică în internul ei, ca întărită să poată lua apoi parte la viața publică românească de ordine socială culturală, care este comună tuturor și în care ne unim toți prin individualitatea noastră românească. În raporturile noastre externe să se stabilească o antantă cordială, care să facă posibilă împreună lucrarea pe terenul cultural. Aceasta convingere am mărturisit-o întotdeauna și am combătut transgresiunea limitelor din ori ce parte au venit ele, căci nu cunoaștem interes mai superior decât consolidarea internă a bisericii și independența ei, deoarece credem că numai prin această biserică consolidată și pașnică poate prospera neamul românesc.

Aceasta legitimă apărare a integrității bisericii noastre ni s'a imputat de confesionalism din partea acelor cari nu țin cont de noi ca biserică ortodoxă, care întotdeauna ne-am împlinit cu eroism datoria de români, ci pretind, că numai prin scumpa lor persoană să poate manifesta poporul românesc de sub iurisdicția noastră. Va să zică suntem pe baza legitimei apărări și ne vom apăra limitele confesionale până în pânzele albe. Avem datoria să o facem aceasta ca fii credincioși ai bisericii.

Acesta este confesionalismul nostru și în acest confesionalism nu ne lăsăm terorizați de nimeni și nici sub un raport de viață publică, ci dimpotrivă îl mărturisim de datoria noastră preoțească iminentă.

Noi cunoaștem ghiarele oculței propagandiste, care pe teama confesionalismului vrea, să suprimă legitima noastră apărare, așteptăm însă și dela intelectualii fii ai bisericii noastre să ne înțeleagă și să țină cont de noi ca biserică în lupta de existență a neamului, ce ei cu atâta vigoare o poartă, căci când nu vom mai fi noi nu vor mai fi nici dânșii..

Ceice au urechi de auzit să audă.

Protocol

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza gr.-or. română a Aradului, ținute în sesiunea ordinară a anului 1910.

Ședința VIII.

S'a ținut în 29 aprilie (12 mai) 1910 la ora 4 după amiază.

Președinte: P. S. Sa Domnul Episcop diecezan Ioan I. Papp. Notar: Vasile Goldiș.

Nr. 113. Urmează la ordinea zilei *continuarea referadei comisiunii epitropești* prin raportorul ei dr. Sever Ispravnic.

Se cetește raportul Consistorului din Arad, cu care subșterne concluzul congresual Nr. 78/909, apoi cererea Consistorului din Oradea-Mare pentru încuviințarea unui împrumut din fondul episcopiiilor înființându-se în scopul edificării localităților pentru Consistorul din Oradea-Mare.

La propunerea comisiunii sinodul aduce în această chestiune următorul concluz:

După ce nu se arată de loc suma, ce s'ar recere la edificarea contemplată, cererea se remite Consistorului din Oradea-Mare cu învitarea, ca același Consistoriu pe sesiunea viitoare să alăture la petit planul și preliminarul de spese pentru zidirea proiectată și totodată să arate, că din ce izvoare de venituri crede a suportă interesele, precum și depurările împrumutului.

Nr. 114. Rugarea catihetului *Nicolae Popescu* din Karczag pentru remunerațiune de 400 Cor.:

se transpune Consistorului din Oradea-mare pentru competență rezolvire.

Nr. 115. Răspunsul Consistorului din Arad la concluzul sinodal Nr. 30 p. XXII alinea a 2-a, că în chestiunea venitului sesiunii parohiei vacante din *Ianova* n'a avut lipsă de îndemnizare, nici a avut datorința să notifice Sinodului dispozițiunea sa:

se ia la cunoștință.

Nr. 116. La propunerea comisiunii epitropești bugetul Consistorului din Arad pe anul 1910 se staverește precum urmează:

Bugetul

Consistorului gr.-or. rom. din Arad pe anul 1910.

A) Venite (acoperire)

a) Ordinar.

	A fost preliminar în 1909.	S'a votat pe 1910.
Bani gata rămași la 31 decembrie 1909 . . .	2233·35	3579·48
Ajutor de stat	17300·—	17300·—
Contribuirea 4 fil. de suflet	14150·—	14150·—
60% din venitul fondului biseric.-clerical	23903·94	23847·60

	A fost preliminar în 1909.	S'a votat pe 1910.
60% din venitul fondului școlar-preparand.	3886·20	3942·72
Taxa de 1 cor. dela	1700·—	1700·—
Cvota 10% spese de administrare din venitul curat al fondurilor și fundațiunilor	22425·17	25270·31
Din venitul sesiilor reduse întru acoperirea parțială a retributiunii protoprezbiterilor	10200·—	10200·—
Spesele biuroului sinodal dela deputați	200·—	200·—
Cvota $\frac{3}{5}$ din venitul fondului pentru promovarea cultului religioase	1498·26	1501·44
Didactru teol.-pedagog.	2500·—	2500·—
Taxe de examen și întărire învățătoarească	1000·—	1000·—
b) Extraordinare.		
Cvota de 10% din fondul bisericesc-clerical	3983·99	3974·60
Cvota dela fond. sinod. congres. spre acoper. parț. a diurnelor deputaților sinodali	1000·—	1000·—
Dela fondul gimnazial contribuirea la bugetul școlar	600·—	600·—
Dela fondul de asigurare conf. §. 14 din Reg. votat prin conc. sin. Nr. 83 din 1899	1487·70	1618·62
Din venitul curat al tipografiei și librăriei	2248·95	1216·44
Dela fundațiunea Paffy conf. regulam. p. 3. lit. e)	264·—	568·42
Taxe de examen, întărire și strămutare preoțească	1500·—	1500·—
Suma venitelor:	112081·56	115669·63

B) Spese.

I. Senatul bisericesc.

a) Ordinar.

Asesorului ordinar:		
Salar fundamental	2400·—	2400·—
Adaus personal la salar	600·—	600·—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	600·—	600·—
Relut de cortel	500·—	500·—
Directorului institutului teologic-pedagogic:		
Salar fundamental	1800·—	1800·—
5 cvincvenalii à 200 cor.	1000·—	1000·—

	A fost prelininat în 1909.	S'a votat pe 1910.
Adaus personal	800.—	800.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	640.—	640.—
Relut de cvartir	500.—	500.—
Controlorului-contabil: Salar fundamental	2400.—	2400.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	480.—	480.—
Relut de cvartir	500.—	500.—
Cassarului consistorial: Salar fundamntal	2400.—	2400.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	480.—	480.—
Relut de cvartir	500.—	500.—
Referentului ajutător: Salar fundamental	1600.—	1600.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	320.—	320.—
Relut de cvartir	400.—	400.—
Ajutorului contabil: Salar fundamental	1600.—	1600.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	320.—	320.—
Relut de cvartir	400.—	400.—
Salarul unui funcționar la senatul episcopesc	—	1600.—
Oncorar fiscalului consist.	2000.—	2000.—
Oncorar esactorului cons.	800.—	800.—
Arhivarului consistorial: Salar fundamental	1600.—	1600.—
Ameliorare provizorie până la reg. definitivă	320.—	320.—
Dotarea canceliștilor	4500.—	4500.—
Simbria servitorului de cancelarie	720.—	720.—
Incălzitul și luminatul localurilor consistor.	1300.—	1300.—
Recvizite de scris, mo- bilă și porto	1600.—	1600.—
Tipărițiuri pentru Cons.	2000.—	2000.—
Prețul unei mașini de scris	710.—	—
Contribuțiune și ecvival.	100.—	100.—
Taxa de canalizare, con- zum de apă și asigur.	300.—	300.—
Diurne și viatec depu- taților sinodali	2500.—	2500.—
Diurne și viatec depu- taților congresuali	2400.—	—
Diurne și viatec la co- misiuni și exmisiuni	400.—	200.—
Subvențiunea lui Ioan Moldovan	600.—	150.—
Subvențiunea vād. Milca Bodea	96.—	96.—
Cvota pentru depurarea împrum. gimn. Brad	400.—	400.—

	A fost prelininat în 1909.	S'a votat pe 1910.
b) Extraordinare.		
Spese neprevăzute	800.—	400.—
La olaltă: 42266.—	39706.—	

Recapitarea :

I. Senatul bisericesc	34986·66	32153·32
II. „ școlar	31930.—	42446·66
III. „ episcopesc	42266.—	39706.—
Suma speselor: 109182·66	114305·98	

Bilanțul :

A) Venite (acoperire)	112081·56	115669·63
B) Spese	109182·66	114305·98
Escedent: 2898·90	1363·65	

Nr. 117. La propunerea aceleiași comi-
siuni se stabilește precum urmează:

Bugetul

Consist. rom. gr.-or. din Oradea-Mare pe a. 1910.

A) Venite :

	A fost prelininat în 1909	S'a votat pe 1910
Remanența cassei din 1909	2192·54	4120·46
Ajutor dela stat pe 1900	12000.—	12000.—
Competința sidoxială	1200.—	1200.—
Rebonificarea celor 6 protopopi pentru șe- dulele dela cununii din fondul p. ajutorarea preoției	3600.—	3600.—
Competința din fondul pentru promovarea culturei religioase	995·84	995·84
Contribuiri parohiale	7000.—	7000.—
Taxe de 1 Cor. dela cununii	200.—	200.—
10% spese de admini- strare ale fondurilor administrate la acest Consistoriu	262·67	282·11
Cvota din fondul de a- sigurare, fondul gim- nazial și tipografia diecezană	—	1960.—
Venite neprevăzute	300.—	300.—
Suma: 27751·05	31658·41	

B) Spese :

I. Senatul bisericesc.

Salarul vicarului episc.	10000.—	10000.—
Salar asesorului ref. bis.	2400.—	2400.—
Relut de cvartir aceluiaș	500.—	500.—
Retribuțiunea protopop. pentru ședulele dela cununii și pentru înșp. școalelor	6000.—	6000.—

	A fost preliminar în 1909.	S'a votat pe 1910
Spese de călătorie în afaceri bisericești	200.—	200.—
Suma:	19100.—	19100.—

II. Senatul școlar:

Remunerațiunea catihe- ților	500.—	500.—
Catihetului N. Popovici din Oradea-Mare	400.—	400.—
Ajutorarea școalelor	995·84	995·84
Spese de călătorie în afaceri școlare	200.—	200.—
Suma:	2095·84	2095·84

III. Senatul episcopesc.

Salarul secretarului	2400.—	2400.—
Relut de cvartir acestuia	500.—	500.—
Salariu unui ref. ajutător la senatul episcopesc	2400.—	2400.—
Salarul actuarului	2000.—	2000.—
Relut de cvartir acestuia	400.—	400.—
Onorar fiscalului	600.—	600.—
Onorar cassarului	200.—	200.—
Onorar controlorului	200.—	200.—
Salar pentru scriitor	1200.—	1200.—
Leafa servitorului	360.—	360.—
Pentru lemne	350.—	350.—
Pentru luminare	60.—	60.—
Recvizite pt. cancelarie	150.—	150.—
Instruirea cancelariei	150.—	150.—
Contribuțiune și ecvi- valent	400.—	400.—
Tipărituri pt. consistor	500.—	500.—
Competința sidoxială	1200.—	1200.—
Diurne deputaților sinod.	1200.—	1200.—
Spese de călătorii în afaceri episcopicești	100.—	100.—
Conservarea edificiilor	400.—	400.—
Spese neprevăzute	300.—	300.—
Suma:	15070.—	15070.—

Suma speselor:

I. Senatul bisericesc	19100.—	19100.—
II. Senatul școlar	2095·84	2095·84
III. Senatul episcopesc	15070.—	15070.—
Suma totală:	36265·84	36265·84

Bilanț:

Suma venitelor	—.—	31658·41
Suma speselor	—.—	36265·84
Rămâne deficit:	—.—	4607·43

adeacă patrumișasesute și șapte cor. și 43 fil., care sumă se va acoperi din restanțele, ce se vor încasa în decursul anului 1910 și eventualul rest se va acoperi din venitul fondurilor comune clerical și școlar.

Nr. 118. Raportul Consist. din Oradea-Mare, prin care se dau deslușiri asupra greșelii aflate în socoțile fundațiunii Mihoc din anul 1908:

se ia la cunoștință.

Nr. 119. Având în vedere numărul mare de petiții relativ la diferite colectări, cari întră an de an dela o mulțime de parohii din dieceza direct la acest sinod, fără de nici un control și cu încunjurarea corporațiunilor legali și in cele mai multe cazuri fără nici un fel de dovadă despre necesitățile bisericești și școlare, cari singure pot motiva asemenea petițiuni și peste tot concesiunile de colectă, pentru buna ordine și drept normativ de procedură în toate cazurile de asemenea colectări, — la propunerea deputatului sinodal *dr. Nicolae Oncu* sinodul aduce următorul concluz:

Sinodul enunță, că pe viitor numai acelea petițiuni de colectări pe întreg teritoriul diecezei pentru orice scopuri bisericești și școlare se pot admite la dezbateri și pot fi luate în considerare din partea acestui sinod, cari sunt bazate pe concluze motivate ale comitetelor parohiale, cari sunt aprobate de sinoadele parohiale și totodată, cari pe calea protoprezbiterului se înaintează la Consistor și de aici la sinod pe lângă opinia atât a protoprezbiterului, cât și a Consistorului competent.

Se enunță totodată, că fiecare comună bisericească, căreia i-s'a dat dreptul de colectare pe teritoriul diecezei, îndată după încheierea colectei, cel mult însă în termen de 1 an de zile dela data concesiunii colectei, este datoare să facă și pe calea sa să prezinte Consistorului competent socoată documentată despre rezultatul colectei.

Cu executarea acestui concluz se însărcinează ambele consistorii.

Nr. 120. Se prezintă declarațiunile membrilor din comisiunea sinodală de control, anume a deputaților sinodali: Procopiu Givulescu, dr. Nestor Oprean și dr. George Popa, prin care aceștia abziec a fi membri în acea comisiune. La propunerca comisiunii episcopicești prin raportorul dr. Sever Ispravnic:

Abziecerea nu se primește, ci deputații sinodali Procopie Givulescu, dr. Nestor Oprean și dr. George Popa se însărcinează și mai departe cu agendele comisiunii sinodale de controlă.

Nr. 121. Urmează la ordinea zilei *referada comisiunii verificătoare* prin raportorul ei dr. Iustin Marșieu, în afacerea alegerii de deputați sinodali mireni în cercul Peștes.

Comisiunea pe baza raportului comisariului sinodal dr. Aurel Lazar constată, că pe lângă cea mai minuțioasă cercetare n'a putut eruă nici persoana, care a înștrăinat, nici modul, în care au dispărut actele electorale, în consecință propune și sinodul decide:

alegerea de deputați sinodali mireni în cercul Peștes a lui dr. Demetriu Mangra și Iosif Tărău se nimicește, mandatele de deputați sinodali mireni în

acest cerc se declară vacante și Consistorul concernent se invită, ca la timpul său să iee dispozițiunile de lipsă pentru alegerea nouă. Totodată Consistorul concernent din Oradea-mare se invită a lua măsurile necesare pentru eruirea persoanei culpabile pentru pierderea actelor de alegere și a proceda apoi pe cale disciplinară în contra acelei persoane.

Nr. 122. Urmează la ordinea zilei *referada comisiunii bugetare prin raportorul ei Cornel Lazar.*

La propunerea comisiunii:

Sinodul stabilește spesele sesiunii sinodale actuale în sumele următoare:

Pentru deputații din districtul Aradului:

a) diurne	Cor. 1616.—
b) spese de călătorie	„ 235'30
De tot:	Cor. 1891'40

Pentru deputații din districtul Orăzii-mari:

a) diurne	Cor. 696.—
b) spese de călătorie	„ 250'60
De tot:	Cor. 946'50

cari sume se asignează spre plătire la cassa consistorială din Arad în contul bugetelor consistoriale din Arad și Oradea-Mare.

Nr. 123. Pentru verificarea protocoalelor ședinței a VII-a și VIII-a:

se desighează deputații sinodali locuitori în Arad.

Nr. 124. Terminându-se agendele prezentei sesiuni sinodale P. S. Sa părintele Episcop mulțamește lui Dumnezeu, că ne-a învrednicit a ne intruni în pace și a încheia cu bine lucrările pentru această sesiune și mulțumind totodată și deputaților pentru zădul și interesarea, cu care au participat la rezolvirea chestiunilor puse la ordinea zilei și implorând binecuvântarea de sus asupra lucrărilor sinodului și asupra deputaților, la ora 7 seara ridică ședința și declară sesiunea sinodală din acest an închisă.

Deputatul Nicolae Zigre mulțamește P. S. Sale în numele deputaților pentru zelul, paciența și tactul, cu care a condus sesiunea încheiată, accentuând stăruințele și rezultatele bune, la cari au ajuns afacerile diecezei sub conducerea înțeleaptă a P. S. Sale.

Vasile Goldiș,
notarul ședinței.

Acest protocol s'a cetit și verificat în ședința subscrisei comisiuni sinodale.

Arad, 4/17 maiu 1910.

Ioan I. Papp m. p., Vasile Goldiș m. p.,
Episcop-președinte. notar.

Roman Ciorogariu m. p. George Popoviciu m. p.

Vasile Beleş m. p. Petru Truția m. p.

Dr. Nicolae Oncu m. p.

Aviz!

Prin aceasta se aduce la cunoștință învățătorilor noștri, pentru știre și acomodare, că s'au luat dispozițiilor de lipsă la Tipografia noastră diecezană pentru tipărirea **anuarului școlar** pe anul școlar 1910/11. Fiindcă numai acest anuar este admis spre îutrebuintare în școlile noastre confesionale, învățătorii sunt îndatorați a se îngrijii de procurarea lui la bună vreme, dela Librăria diecezană de aici.

CRONICA.

Aviz stpendiștilor diecezani!

Stipendiștii diecezani sunt avizați a-și înainta la Consistor, **cel mult până la 1/14 iulie a. c.**, testimoniile în original, ori în copii legalizate la notarul public despre rezultatul studiului în anul școlar 1909/10.

Tot atunci să arate fiecare stipendist, că din care fundațiune a fost ajutat.

Nesubșternerea la vreme a testimoniilor se va socoti ca renunțare la stipendiu, sau că respectivul stipendist și-a pierdut titlul la stipendiu, — dreptce stipendiul în asemenea caz se va sistă.

Potopul din Caraș-Severin. Dumnezeu a pus la grea încercare Caraș-Severinul, a trimis anume potop asupra lor, care a înecat sute de vieți omenesti, a înecat vitele, a risipit casele și sămănăturile. Pagubele aceste materiale se urcă la zeci de milioane și cei rămași în viață de pe teritoarele potopite sunt expuși foametei.

Sunt nu numai oameni, ci și frații noștri de un sânge, avem dară îndoită datorie a sări întru ajutorul celor nenorociți. Maiestatea Sa s'a îndurat cel dintăiu a oferi 100.000 coroane, s'au dat Circulare dela mitropolie din Sibiu I. P. S. Sa Domnul Mitropolit Ioan Mețianu și P. S. Lor episcopii eparchioși Miron Cristea și Ioan I. Papp apelează la milostenia credincioșilor și milostenia s'a început a să manifestă în darurile trimise pe colectele ziarelor până acum și sigur se va manifesta pe toate terenele.

Apelăm și noi la inimile creștinești, să concurgă cu obolul lor la salvarea populației strivită de năsprasnicul potop.

Tokaj. Furtunile nu mai înceată, dupăce s'au mai descărcat în părțile Hunedoarei acum s'a descărcat asupra podgoriei din Tokaj, devastând vile de mare valoare, paguba să urcă și acolo la zeci de milioane.

Favor de călătorie. Precum am înregistrat și noi, ministrul de comerț a acordat învățătorilor și profesorilor reducere de 50% pe trenurile statului. Învățătorul Alexiu Puticiu dă în „Tribuna“ indicații pentru

procedura la câștigarea biletului redus. Corpul profesoral dela seminarul nostru a și obținut biletele deja cu 2 săptămâni mai înainte, să grăbească și învățătorimea, ca să nu iasă din terminul, fixat de guvern pentru petiționare, căci atunci își perde dreptul la asest favor. Ne mirăm, că conducerea Reuniunii învățătorilor n'a luat afacerea în mână să dea învățătorilor îndrumările necesare. Să o facă dar acum de urgență.

Rectificare. În numărul precedent (24) al acestui organ de publicitate s'au strecurat în „Predica rostită a 2-a zi de Rusalii în biserica din Lipova“ greșeli cari sunt a se rectifica: La pag. 3. col. I. după cuvintele: „Limba, legea, vorbe sfinte!“ să se pună ca separațiune a celor precedente (I) de celea ce urmează: II. După această subdiviziune aliniatul al 3-lea în jos, textul incomplet se completează: „cu ajutorul **Turcilor**, peste ruinele... Aliniatele 3 și 4 de jos în sus sunt a se rectifica, astfel: în loc de *sfâșiat* să se cetească **sfârșit**; în loc de 27 să se cetească 24 ani. Aliniatul penultim, șirul prim, în loc de *raportul* a se ceta **prorocul**. Aliniatul ultim în loc de *noștri* a se rectifica *voștri*.

Convocare. Onorații colegi cari au absolvat pedagogia în Arad în anul școlar 1904/5 și s'au subscris la obligamentul nostru de convenire colegială la 5 ani după absolvare, prin aceasta sunt convocați a să prezenta la 1-a convenire colegială, ce o vom țineă joi în 1/14 iulie a. c. la 2 ore p. m. în una din salele institutului pedagogic din Arad. Programa: 1. Cuvântul de deschidere. 2. Constatarea prezenților. 3. Raportul biroului. 4. Eventualele dizertații. 5. Propuneri și interpelări. 6. Alegerea biroului. 7. Fixarea proximei conveniri. 8. Incheierea. NB. Onorații colegi căsătoriți sunt rugați a se prezenta împreună cu stimatele soții. Abateri dela p. 1. din obligament s'au făcut în urma dorinței majorității, cari făceau pendentă participarea de strămutarea locului. Timpul, de aceia l'am fixat pe joi după Sâmpetru, ca acei On. Colegi, cari doresc a face excursiune în părțile Bradului, pe duminică după Sâmpetru să poată fi pe muntele Găina la târgul de fete. Almaș, la 14/27 iunie 1910, iubitor coleg *Nicolae Botici*, inv. prezident.

Aviz!

Anuarul școlar, tipărit conform ordinului ministerial mai nou, acomodată și școalelor ajutoare din partea statului, conținând tipăriturile: *ziuar de primire, ziuar de frecvențațiune și progres, ziuarul materialului propus, ziuarul vizitațiunilor, și evenimentelor, consemnarea manualelor întrebuințate, date statistice despre școlari, învățător și școală*, se află spre vânzare la **Librăria diecezană din Arad**. Prețul unui exemplar pentru o școală cu 80 elevi 4 cor., — dela 80—120 cu 5 cor., — dela 120—160 cu 6 coroane.

Cronică bibliografică.

Au apărut Nr. 553 din „Biblioteca pentru toți“ cuprinde Amintirile din războiu ale d-lui Locot.-colonel Căplescu. Scrierea aceasta, socotită de profesorul universitar D. Mihail Dragomirescu, ca cele mai izbutite

memorii militare din câte avem scrise până acum în românește, reinvie într'un mod simplu și atrăgător, câteva episoade din gloriosul războiu pentru independență. Ceeace face farmecul acestor povestiri, e că nu sunt simple însemnări istorice, ci descrierile faptelor de arme sunt întrefesute cu amintiri de ordin personal cari dau viață și interes lucrării. Pentru îmbogățirea cunoștințelor istorice ale elevilor, cât și, mai ales, pentru întărirea sentimentelor patriotice și naționale, volumul „Amintiri din războiu“ e foarte potrivit. Tot în „Biblioteca pentru toți“ au mai apărut următoarele scrieri cu conținut istoric și cari pot fi cetite cu mult folos: *Viața Regelui Carol, de Mitte Kremnitz*. Din zilele de cadere ale lui Mihai Viteazul, de Lepădatu. *Curcanii* piesă națională de Gr. Ventura. Din viața lui Napoleon, părți schițate de H. G. Lecca. *Moșii și Curcanii* de Al. Odobescu. *Istorice de Ionescu-Gion*. *Istoria Românilor* de D. Onciul. *Povestiri din Istoria Patriei* de Aguletti. A se cere catalogul complet al acestei „Biblioteci pentru toți“ la Librăria editoare Leon Alcalay — București.

— *A apărut: broșura Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare sau Alcoolismul și Urmările Lui din punct de vedere Economic, igienic, moral și național. De Pr. D. Voniga. Tipografia Nouă, Orăștie. 1910. Broșura se estinde pe 6 coale tipar 8° și are următorul cuprins: 1. Introdúcere. 2. Despre beuturi în general. 3. Istoricul beuturilor spirtuoase. 4. Beția și consecințele ei, în general. 5. Efectele stricacioase ale beuturilor spirtuoase, în special asupra organismului omenesc. 6. Alcoolismul sub raportul morbidității și al moralității. Tuberculoza (oftica) și morburile mentale. 7. Alcoolul și morala publică sau raportul dintre alcoolism și criminalitate. 8. Alcoolul și ereditatea, sau efectele alcoolismului asupra posterității. Copiii bețivilor. 9. În resumat: Alcoolismul — Mizerie, Boală, Crimă și degenerare. 10. Lupta în contra alcoolismului. Combaterea beției. 11. Cauzele alcoolismului. 12. Plan de învățământ antialcoolic. Prețul broșurei 1 cor. 60 fil. Se poate procura la autor în Gyirok și la toate librăriile.* 6—6

Concurse.

Nr. 2586/1910.

Pentru deplinirea definitivă a postului de învățător la **școala de aplicație de lângă institutul ped. gr. or. român din Arad**, prin aceasta se publică concurs.

Beneficiul împreunat cu acest post este următorul: a) salariu anual de 600 cor.; b) proviziune completă (locuință, vipt, luminat și încălzit) în alumneul preparandial.

Alegândul va avea să funcționeze totodată și ca prefect al alumneului preparandial fără nici o altă remunerațiune.

Recursele sunt a se adresa Consistorului gr. or. român din Arad, în **30 zile** dela prima publicare a acestui concurs.

Recurselor sunt a se adnexa următoarele documente:

1. Atestat de botez
2. Atestat despre calificația recurentului

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, când recurentul a funcționat și până acum ca învățator la vr'o școală elementară poporală.

Arad, din ședința consistorială dela 10/23 iunie 1910.

Consistorul român ort. din Arad.

—□—

1—3

Pe baza ord. Ven. Consistor dtto 25 iulie (7 august) 1909 Nr. 3995/1909 prin aceasta se escrie din nou concurs pentru definitivă întregire a postului de învățator la școala gr. ort. română confesională din **Bruznic** protopopiatul Lipovei, cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele: 1. Salar în bani gata 1000 cor. 2. Cortel liber în edificiul școlaei. Zidirea unei școlae noauă e în curgere. 3. Dela înmormântări 60 fil. și când se duce mortul la biserică 1 cor. cu liturgie 2 cor. 4. Conferința inv. 30 cor. 5. Scripturistica inv. 20 cor. 6. $\frac{1}{4}$ jughâr grădină pentru legume.

Alesul învățator este îndatorat a purta cantoralul în și afară de biserică; a instrui tinerimea școlară precum și pre cea eșită din școală în cântările bisericesti și tipic: a instrui și a conduce corul bisericesc esistent, pentru care ca remunerație va avea jumătate din toate venitele funcțiunilor cu corul, a purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial, a face socoțile parohiale pentru o remunerație de 50 cor. Pentru serviciile prestate în altă comună nu să acoardă nici un emolument.

Recurenții au a-și subșterne recursese lor M. On. D. adm. protopopesc, Ioan Cimponeri în Lipova — fiind adreseate comitetului parohial din Bruznic. Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sânta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant, tipic și note; dar nu în ziua de alegere.

Bruznic la 27 maiu (9 iunie) 1910.

George Marcu,
preș. com. paroch.

Iosif Gruî,
notar. com. paroch

Iuliu P. Olariu,
paroch.

—□—

1—3

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor de sub Nr. 1174/93 B. 1910 pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa III **Iteu** de nou să escrie concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu supraedificatele; 2. Pământ arător și fânaș 12 iugh. 391□; 3. Dela fiecare număr de casă (cam 80) case o măsură bucate grâu ori cucuruz à 2 cor. 4. Zile de lucru cu plugul ori carul 30 à 2 cor. iară cu mâna 50 à 40 fil. 5. Venitele ștolare după uzul din trecut.

Afară de acestea întregirea dela stat, și întru cât statul nu va concurge cu ajutor, alesului i-se asigură din partea Venerabilului Consistor un ajutor anual de 600 cor. din fondul diecezan.

Darea după pământul parohial o va solvi alesul, apoi va avea să catehizeze la școală eventual la toate școlaele din loc, fără a aștepta remunerațiune dela comună ori dieceză.

Recursese ajustate cu documentele originale sunt a se înaintă Prea On. oficiu protopopesc în Oradea-

mare, iară recurenții vor avea să se prezinte cu observarea §-lui 20 din regulament, în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea omiliesică și rituală.

Comitetul parohial.

În conșelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

—□—

1—3

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor de sub Nr. 1115/89 B. 1910 pentru îndeplinirea parohiei vacante **Tășad** de nou să escrie concurs cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu supraedificatele de lipsă și intravilan; 1. Pământ arător și fânașe 17 jug. 582□; 3. Competința de bir dela fiecare număr de casă (cam 180 numere), câte una măsură boame ori în bani câte 2 coroane; 4. Venitele ștolare după uzul din trecut, și anume: înmormântarea mică 2 cor. înmormântarea mare 6—10 cor. un stâlp 2 cor. predică și iertăciuni 4 cor. 12 evanghelii 2 cor. feștanie, 1 cor. maslul 2 cor. 5. Întregirea dela stat amăsurat evalueștiunei alesului. Beneficiul acesta și întregirea dela stat asigură dotațiunea recerută pentru parohiile de clasa primă (I); deci dela recurenți se cere evalueștiunea prescrișă în § 17 p. 1. al regulamentului pentru parohii, iară întru cât nu se vor prezenta recurenți cu evalueștiune de clasa primă, se vor admite și recurenți de clasa doua.

Alesul va avea, să supoarte dările publice după pământul parohial; afară de aceste va avea, să provadă catehizările la școala confesională eventual și la alte școlae din loc, fără a aștepta ceva remunerațiune dela comună ori dieceză.

Recursese ajustate cu documentele originale de evalueștiune sunt a să înaintă P. O. oficiu protopopesc în Oradea-mare, iară recurenții vor avea să se prezinte cu observarea §-lui 20 din regulament în s. biserică din loc, în vre-o duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Comitetul parohial.

În conșelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

—□—

1—3

Amăsurat ordinului Venerabilului Consistor dtto 18/31 maiu a. c. Nr. 1022/7913/1910 pentru îndeplinirea parohiei vacante **Soldobagi** din protoprezbiteratul Orășii mari de nou escrie se concurs cu termen de recurgere **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Casa parohială cu grădină ($\frac{1}{4}$ jugh.) și cu supraedificatele; 2. Una sesiune pământ arător și fânaș, după care alesul are să solvească toate dările; 3. Dela 70 Nr. case câte o măsură bucate — grâu ori cucuruz — în natură; 4. Venitele ștolare, prohod mic pentru mort până la 7 ani 2 cor. prohod simplu la mort mare 6 cor. prohod mare cu ertăciuni, 12 evanghelii, evanghelia lui Lazar și feștanie 12 cor. și celelalte venite ștolare conform protocolului comitetului paroh. din 4 decem. (21 noem.) 1909; 5. Paușal pentru cancelaria oficiului parohial 5 cor. 6. Întregirea dela stat stabilită pentru acea parohie.

Alesul va avea să catehizeze atât elevilor din școala cotidiană, cât și celor din școala de repetiție fără a aștepta vre-o remunerație dela comună ori dieceză.

Parohia fiind de clasa a II, dela recurenți se recere evalueștiunea prescrișă pentru astfel de pa-

rohi. Recurenții sunt avizați a-și trimite recursese adresate comitetului parohial concernent, și ajustate, conform Regulamentului pentru parohii, subsemnatului protopop în termenul indicat, iar până la alegere a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s-ta biserică din Soldobagi spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacală*, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului vacant învățătoresc din **Cetea**, protopresbiteratul Peștesului, prin aceasta să publică concurs cu termen de alegere pe **25 iulie (7 august) 1910**.

Emolumentele: 1. Dela comuna bisericească în bani gata 519 cor. 2. Cvarțir liber cu grădină și supraedificatele economice. 3. Intregirea salariului conform legii în vigoare din vistieria statului. — Alesul este obligat a conduce strana dreaptă și a se prezenta la toate slujbele dumnezeiești, împreună cu elevii la sfânta biserică. Pentru cantorat nu are dreptul a pretinde vre-o remunerație, nici dela comună, nici dela dieceză.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, ca petițiilor lor, ajustate conform legilor în vigoare, adresate comitetului parohial din Cetea, să le substearnă subscrierului protopresbiter până la 11/24 iulie 1910, având a se prezenta, cu prealabila avizare a șefului tractual — până cu 8 zile înainte de alegere, în sfânta biserică din Cetea, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Cetea la 8/21 iunie 1910.

Pentru comitetul parohial.

Alexandru Drimba,
preot președinte.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protopresbiter, inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din **Bratca** protopresbiteratul Peștesului, prin aceasta să publică concurs, cu termen de alegere pe **20 iulie (2 aug.) 1910**.

Emolumentele: 1. În bani gata 570 cor. prin repartiere pe popor. 2. Despăgubire pentru lemne 30 cor. 3. Ajutorul sperativ dela stat 400 cor. 4. Cvarțir liber și $\frac{1}{4}$ din grădină. 5. Pentru încălzirea saiei de învățământ și servitul recerut 20 cor. Dela înmormântare mare 3 cor. mijlocie 2 cor. mică 80 fil. feștanie, cunanie câte 40 fil. Conducătorii de cor sunt preferiți. Alesul e obligat a providea cantoratul în biserică fără nici o remunerație dela biserică ori dieceză, având a-și conduce regulat elevii la serviciul divin în toată duminica și sârbătoarea.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, să-și înainteze documentele legale adresate comitetului parohial din Bratca, subscrierului protoprezbiter în M. Telegd, până la 11/24 iulie 1910, având dânsii a se prezenta în sfânta biserică din Bratca, — cu prealabila avizare a șefului tractual — până cu 8 zile înainte de alegere, = pentru a-și arăta aptitudinile în cântare și tipic.

Bratca la 11/24 iunie 1910.

Ștefan Domocoș,
preot președintele comit. par.

Teodor Manea,
notar com. par.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protopresbiter, inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stățiunilor învățătoresți vacante din ppresbiteratul **Timișorii**, cu termen

de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“, se publică concurs și anume:

1. Prin concluzul Venerabilului Consistor Nrul 1534/910 s'a decretat vacant postul învățătoresc din **Beregșău** (clasele superioare): Emolumentele anuale sunt: a) în bani gata 1000 coroane; b) pentru conferință și scripturistică 50 coroane; c) dela înmormântări taxa uzuată; d) locuință și grădină în natură. Alesul va avea să provadă și cantoratul. Reflectanții cari vor dovedi, că știu să conducă corul vocal vor fi preferiți.

2. **Herniacova** cu salariu fundamental anual de 1000 coroane, locuință și grădină în natură și dela înmormântări, cân va fi poftit, una cor. Recurenții cari vor dovedi că știu infinița și conduce cor, vor fi preferiți. Alesul ia asubra-și obligamentul să provadă și cantoratul bisericesc.

3) **Jadani** cu emolumentele anuale: a) în bani gata 1000 coroane; b) pentru conferință 20 coroane; c) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.; d) cortel din 3 chilii, o cuină, un grajd și grădină de 800□. Dela recureuți se cere și capabilitatea de a conduce corul voca! și pentru aceasta primește remunerația specială dela s. biserică folosirea unui jugher de pământ, liber de dările publice, în preț de 70 coroane. Desteritatea de a conduce și instrua corul are să se documenteze prin atestat dela factori competenți. Mai beneficiază alesul și dela comuna politică 100 coroane pentru conducerea școalei de repetiția economică cu adulții.

4) **Parța** cu salariu anual: a) în bani gata 810 coroane; b) folosirea a 4 jughere pământ și un estravilan, a căror venit după detragerea dărilor face anual 140—160 coroane; c) relut pentru lemne numai pe seama învățătorului 50 coroane; d) pentru conferință și scripturistică 20 coroane; e) pentru cortel se va îngriji comuna bisericească, până va putea edifica un cortel corespunzător legii; f) dela înmormântări când va fi poftit 1 cor. Alesul va avea să provadă cantoratul atât în, cât și afară de s. biserică. Reflectanții cari dovesesc că știu conduce și instrua corul vocal vor avea preferință.

5. Pentru **Munar** filia Secusigiului cu următorul salariu anual: a) dela comuna bisericească 200 cor. b) adaus personal dela Venerabilul Consistor 400 cor.: c) intregirea salariului conform art. de lege XXVII/907 se va cere dela stat; cortel liber cu 2 încăperi și grădină intravilană; pentru conferință 20 cor. și pentru scripturistică 10 cor.

Recurenții vor avea să-și înainteze petițiunile adresate comitetului parohial la Prea On. oficiu ppresbiteral în Temeșvár (Gyárvaros) ajustate cu documentele despre cvalificațiunea prescrisă. Reflectanții vor avea să se prezente, însă nu în ziua alegerii, în s. biserică din numitele comune, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. La recourse să se adnexeze și declarațiunea, că nu reflectează la cvincvenal, numai după cinci ani de serviciu ne intrerupt în comuna, la carea recurge.

Comitetele parohiale concernente.

Cu consenzul pprezb: *Dr. Tr. Putici*, inspector de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din **Gh. Tărian** se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în Organul-Oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1., Salariu în bani dela comuna bisericescă 600 cor.,

2., Cvartir și gradină de legume., 3., Stolele cantorale dela funcțiunile obveninde în suma de 50 cor.. Alegândul învățător este îndatorat a conduce cantoratul în și afară de biserică fără altă remunerațiune. Pentru completarea salariului conform art. de lege XXVII din 1907 deja s'a recurs la stat.

Dela recurenți se recere calificațiunea prescrisă în Regulament § 60.

Competenții vor avea a să prezentă în vre-o duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Ch. Tărian, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Recursele ajustate cu documentele prescrise și adresate comitetului paroh. din Ch. Tărian să se trimită Prea Onoratului Domn protopop Toma Pacala în Oradea-mare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

—□—

1=3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala confesională rom. gr. or. din **Valeamare** cott Arad, să escrie din nou concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salariul în bani gata 400 coroane. 2. Naturale 6. Hectl. grâu (ă. 13 cor. = 78 cor.) și 2 Hectl. cucuruz (ă. 10 cor. = 60 cor.) totala în valoare de 138 coroane. 3. Pentru scripturistică 15 coroane. 4. Pentru curatorul școlii 20 coroane. 5. Spese de conferință și reuniune învățătorescă 20 coroane. 6. Lemne după trebuință atât pentru școală cât și pentru învățător comuna să îndatorează a le aduce din pădurea comunală, din cari pe partea învățătorului s'a computat 20 metri în preț de 100 coroane. 7. Pământ învățătoresc estravilan 2¹/₂ jug. catastrale anual 42 coroane. 8. Venite cantorale computeate anual 10 coroane. 9. În fine cvartir în natură 2 chilii, cuină, grajd și alte supraedificate cu intravilanul de 375 stânj. □. — *Intregirea salariului la 1000 cor. și cvinevenalele abveniende se vor cere dela stat* conf. art. XXVII: 1907.

Alegândul învățător va avea a suportă cantoratul atât în cât și afară de biserică fără altă remunerațiune.

Dela recurenți să recere calificațiunea prescrisă în §-ul 60 din Regulament, a produce estras de botez și atestat de moralitate și serviciu de până aici.

Competenții vor avea a se prezentă în vre-o duminecă ori sârbătoare la s-ta biserică din Valeamare spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Cei apți de a înființă și conduce cor vocal, vor fi preferiți. — Doritorii de a ocupa acest post vor avea a subșterne documentele prescrise — comitetului parohial din Valeamare — prin O. Oficiu Protoprezbiteral din Halmagiu (Nagy Halmagy) în terminul susindicat.

Dat din ședința comitetului parohial din Valeamare ținută la 13/26 iunie 1910.

Ioan Săracu,
președ. com. par.

Mihai Oarce,
notar com. par.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, protoprezbiter-inspector școlar.

—□—

1=3

Pentru îndeplinirea postului de *capelan temporal* pe lângă deficientul paroh. Gheorghe Leuca din **Madrigești-S. Buceavă** în urma abziecerii fostului Capelan Ioan Popa prin aceste să escrie din nou concurs cu termen de **30 zile** dela l-a publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: I. Dela parohia matră Madrigești jumătate din sesiunea paroh de 34 jugh. arător

și pășune de după care contribuția va avea să solvească pe 1/2 alesul, jumătate din birul parohial care face 1 măsură de cucuruz dela tot numărul de casă locuit, jumătate din stolele legale. II. Dela filia S. Buceava 1/2 din 70 măsuri cucuruz bir parohial și jumătate din stolele legale. III. Casa parohială rămâne în uzufructul parohului până va fi în vieața, deci capelanul are a să îngrijă pe spesele sale proprii de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți să-și suștearnă recursele lor ajustate conform regulam. pentru parohii de clasa II¹. și adresate comitetului parohial din Madrigești-S. Buceava în terminul arătat oficiului protoprezvit. în Halmagi (Nagyhalmagy) sunt avizați, să se prezente sub durata concursului în biserică din Madrigești spre a-și arată desteritatea în cântare respective predicament făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Din ședința dela 14/27 iunie 1910.

Comitetul parohial din Madrigești.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar*, protoprezbiter.

—□—

1-3

Nr. 332 F. G. 1910.

Pentru conferirea de stipendii din „**Fundațiunea lui Gozdu**“ pe anul școlar 1910/11 la școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeți la armata comună și honvezi — se publică următorul concurs:

1. Concurantul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notari publici:

- a) că este fiu de cetățan ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezașilor, provăzută cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericii gr.-or. române.
- b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1909/10, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrele ascultate până acum.
- c) că averea proprie, și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop să producă atestat dela diregătoria politica competentul. Atestatul să cuprindă și date pozitive despre această avere și să fie scris și de preotul locului, iar dacă nu ar fi acolo preot ori este înrudit cu concurentul, trebuie să fie scris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurantul să arete în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voește a continuă studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Ceice voiesc să studieze în străinătate să arete necesitatea de a continuă studiile în străinătate ca în cazul, dacă li-se va votă stipendiul, să se poată exoperă concesiunea ministerială.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii la școalele de cadeți se obsearvă, că stipendiile acestea numai atunci se vor solvi comandei școlară dacă concurentul va documendă că este primit de elev regulat.

6. Petițiunea instruată cu documentele susamintite este a se adresă reprezentanții fundațiunei lui Gozdu Budapest VII, Holló u. 8 până la **23 iulie 5 august a. c.**

7. Toți știpeștii actuali, să provoacă, ca până la **2/15 inlie a. c.** să arate rezultatul studiilor din anul

școlar 1909/10, căci altcum să va sistă stipendiul, respective ajutorul avut.

8. Petițiile defectuos instruate sau sosit după termen nu vor fi considerate.

9. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunei lui Gozsdu, ținută în iunie 1910.

Comitetul.

—□—

2—3

Pe baza ordinelor consistoriale cu Nrii 1549 respective 2437/1910, prin aceasta să escrie din nou concurs pentru îndeplinirea capelaniei temporale sistematizate pe lângă veteranul paroh Teodosiu Motorca din Dud cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Jumătate din sesiunea parohială. 2. Jumătate din birul preoțesc și stolele legale. 3. Cvota din ajutorul de stat pentru capelani.

Toate dările după partea beneficiată de capelani le va suportă alegândul.

Deși parohia e clasificată de clasa I-ă, în lipsa de reflectanți cu asemenea pregătiri, să admit și cei cu pregătiri de clasa a II-a.

Alegândul va fi obligat a catehiză la școala noastră conf. fără a aștepta altă remunerațiune.

Doritorii de a ocupa acest post sunt datorii a-și înaintă recursele ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial din Dud, P. O. oficiu protopopesc din Șiria (Világos) având pe lângă stricta observare a §-lui 20 din Reg. pentru parohii a să prezintă în s. biserică gr. or. rom. din Dud în cutare-va duminică ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Dat în ședința estraordinară a comitetului parohial din Dud la 14/27 martie 1910.

Gerasim Moț,
preș. com. par.

Ioan Volentir,
not. com. pa.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța,* prot. rom. ort.

—□—

3—3 gr.

Licitațiune minuendă.

În urma incuviințării Ven. Consistor arădan sub Nr. 1189/115 Epitr. 1910, de datul 1/14 iunie să publică licitațiune minuendă pentru renovarea radicală a bisericii române gr. ort. din **Berechiu**, protopopiatul Tinca, cott Bihor, pe lângă următoarele condițiuni.

Licitațiunea se va ține în biserică în duminica 4/17 iuliu a. c. a. m. la 9 ore.

Prețul exclamării conform preliminarului de spese este 12187 cor. 64 fil.

Licitanții au să depună în bani gata sau hârtii de valoare acceptabile, vadiu de 10% din prețul de exclamare. Planul, preliminarul de spese și condițiile speciale de licitare să pot vedea la oficiul parohial din loc.

Licitanții nu-și pot forma drept la diurne și spese de călătorie pentru participare.

Dat din ședința comitetului parohial din Berechiu ținută la 13/26 iunie 1910.

Georgiu Cosma,
par. prnș. com. par.

Petru Paul,
not. com. par.

În conțelegere cu: *Nicolae Roxin,* protopop.

—□—

1—3

Pe baza incuviințării Ven. Consistor de sub Nr. 2667 an 1910 dto 11/24 maiu prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru zidirea unei nouă biserici în **Dorgoș**, protopopiatul Lipovei cu termen de licitațiune pe ziua de 20 iunie (3 iulie 1910, la 11 ore a. m. în școala confesională din loc. Prețul de exclamare 21.175 cor. 74 fil. (douăzeci și una mii una sută șeptezeci și cinci cor. 74 fil.).

Licitanții au să depună ca vadiu 10% din prețul de strigare, în numerar ori hârtii de valoare acceptabile.

Planul, preliminarul de spese și condițiile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Comitetul își rezervă dreptul de a da lucrările în întreprindere, fără privire la rezultatul licitațiunei acelui reflectant, carele are mai multă garanță materială și morală.

Licitanții nu-și pot forma drept la diurne și spese de călătorie pentru prezentare ori participare la licitațiune.

Contractul încheiat pentru întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere, pentru comuna bis. numai după aprobarea Ven. Consistor.

Dorgoș, din ședința comitetului parohial gr. ort. român ținută la 24 mai (6 iunie) 1910.

Georgiu Botta,
par. preș. c. par.

Adrian Martin,
notar.

În conțelegere cu adm. ppresb. *Ioan Cimponer.*

—□—

3—3

Să caută un tinăr absolut de VI cl. gimn., ca practicant în farmacie, la **Cornel Demeter**, farmacist în **Orăștie**.

Compactor român în Arad

Iustin Ardelean

Strada Weitzer János Numărul 13.

Execută grabnic și prompt tot felul de lucrări, ce se ating de aceasta branșe. Legătură fină și durabilă. Servicii prompt și prețuri moderate

57